

2 mei 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.A. Hekster, advocaat te Utrecht,

tegen:

(wijlen) **[naam]**,
geboren op [datum], overleden op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tijdens zijn leven lid van de Congregatie Salesianen van Don Bosco.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 21 oktober 2011. Op 1 december 2011 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, advocaat, namens de overste van de Nederlands-Vlaamse provincie van de Salesianen van Don Bosco, in klachtzaken vertegenwoordigd door vicaris, [naam]. Op 26 maart 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met een vriendin, [naam]. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. T.A. Hekster.

Namens de Congregatie is verschenen [naam], vicaris van de provinciaal overste van de Nederlands-Vlaamse provincie van de Salesianen van Don Bosco. Hij werd bijgestaan door mr. R.P. Baetens.

2. De klacht

2.1. Klager heeft de periode van 1963 tot 1966 doorgebracht in het internaat in [plaats] van de salesianen van Don Bosco. Aangeklaagde had destijds een bijzondere positie op het internaat. Klager zag hem als een soort manusje-van-alles. Zijn kamer lag in de gang bij de bisschopskamer.

Klager werd met enige regelmaat door de surveillant van de slaapzaal naar de gang gestuurd. Hij herinnert zich dat hij een aantal keren – dit zal 4 of 5 keer hebben plaatsgevonden – door aangeklaagde op de gang werd aangetroffen. Aangeklaagde merkte dan op dat klager op zijn

blote voeten op de gang stond en dat hij maar beter kon meekomen naar zijn kamer. Die was toch dichtbij, zo gaf aangeklaagde aan.

Klager moest vervolgens op de kamer van aangeklaagde op diens bed gaan liggen. Aangeklaagde richtte een lamp op hem. Naar eigen zeggen met het oog op de warmte die van de lamp afkwam.

Aangeklaagde deed vervolgens het pyjamajasje van klager open en begon hem over zijn borst en buik te strelen. Hij vroeg klager of hij dat fijn vond. Hij heeft ook de geslachtsdelen van klager betast. Het betasten heeft hierna nog 3 of 4 keer plaats gevonden. Klager heeft het idee dat aangeklaagde met het misbruik zelf ook moeite had.

2.2 Klager voelt zich door de gebeurtenissen ernstig beschadigd. Als hij terugdenkt aan zijn schooltijd voelt hij opnieuw veel verwarring. Over wie hij is en over wat hem is overkomen. Ook heeft hij altijd slecht kunnen slapen en veel nachtmerries over het gebeurde gehad. [Naam] schrijft dat klager het aangaan van intieme persoonlijke relaties altijd erg moeilijk vond en dat hij het extreem moeilijk vindt om mensen te vertrouwen. Klager herkent zichzelf hierin. Hetzelfde geldt voor het – enorm confronterende – feit dat hij steeds heeft verondersteld dat hij geen 40 jaar oud zou worden. Hij ging ervan uit dat hij voor zijn 40^e zelfmoord zou plegen.

2.3 Klager wenst met het voeren van deze klachtenprocedure erkenning te verkrijgen. Het is voor klager belangrijk dat wordt erkend dat hij seksueel misbruikt is door aangeklaagde en – niet minder belangrijk – dat dit nooit had mogen gebeuren. Er kan geen discussie over bestaan dat het gedrag van aangeklaagde onaanvaardbaar is en dat toentertijd alles op alles had moeten worden gezet om te voorkomen dat aangeklaagde jonge jongens kon misbruiken.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. Mr. Baetens heeft in zijn reactie, namens de vicaris [naam], gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij stelt dat het persoonsdossier van aangeklaagde geen enkel aanknopingspunt biedt voor een verwijzing of zinspeling op mogelijk seksueel misbruik. Daarnaast meldt hij echter dat daarbij wel een aantal kanttekeningen op de plaats is.

Inmiddels is immers bekend geworden dat in en omstreeks dezelfde periode die klager noemt, veel meer klachten over gebeurtenissen binnen [internaat] ingediend zijn. Aangeklaagde wordt in een tweetal dossiers genoemd.

De congregatie concludeert dat het relaas van klager daarmee op voorhand zeker niet onaannemelijk lijkt te zijn.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure bij klachten van seksueel misbruik (verder: de Procedure). Volgens artikel 2.1 van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij een ander onder dwang of in een afhankelijkheidssituatie seksuele handelingen moet uitvoeren of ondergaan, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden, waardoor de geestelijke en/of lichamelijke integriteit wordt geschonden. Onder dwang kan onder meer begrepen worden: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 2.1 van de Procedure.

4.3 Er zijn ongeveer zesenvestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk geworden dat aangeklaagde klager vier of vijf keer heeft betast op zijn blote buik, onderbuik en geslachtsdelen.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast zijn er twee andere klachten tegen aangeklaagde ingediend, waarbij met name de beschrijving van klager 'dat aangeklaagde zelf moeite leek te hebben met het misbruik' terugkomt in de andere klaagschriften tegen aangeklaagde.

4.4 Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik hoogstens 16 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij juist vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5 Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan. De congregatie heeft daartoe een eerste stap gedaan door ter zitting namens de Congregatie het leed te erkennen en oprecht spijt te betuigen en klager een gesprek aan te bieden met de provinciaal [naam].

4.6 Over het verzoek van klager om financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de overste van de Congregatie kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Nederlands-Vlaamse provincie van de Salesianen van Don Bosco de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 2 mei 2012 door mr. G.A.M. Stevens, voorzitter, W.A.M.C. Mol en prof.dr. H.B.M. van de Wiel, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Op grond van art. 16.4 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Nederlands-Vlaamse provincie van de Salesianen van Don Bosco en aan klager verzonden.

Op grond van art. 18.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van art. 18.2 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van art. 18.3 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.